Teno-asiat, maa- ja metsätalousvaliokunta

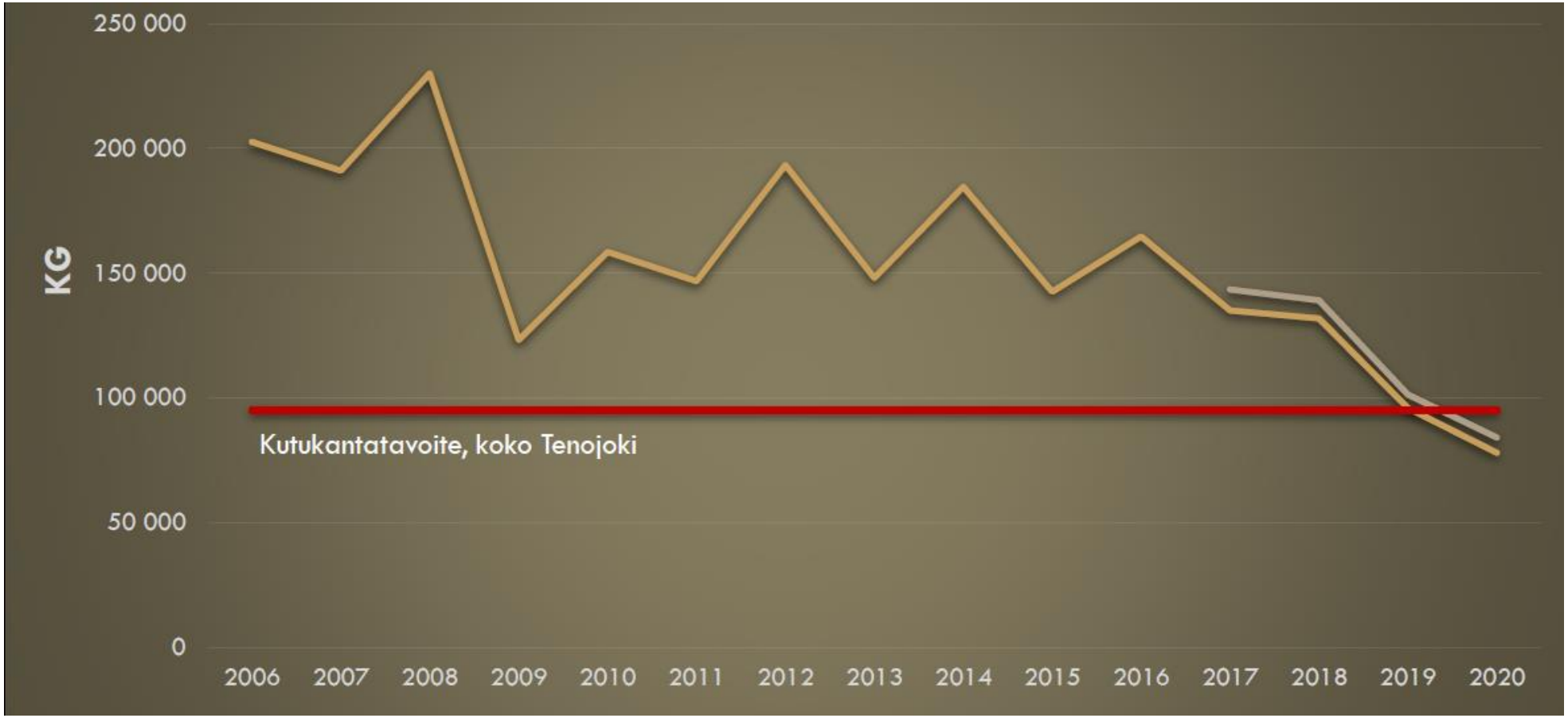
neuvotteleva virkamies Tapio Hakaste

7.12.2021

HE 219/2021 vp.

- Tenon lohikantojen hoito perustuu kalastussääntöön, joka on Tenon kalastussopimuksen (SopS 41-42) olennainen osa (liite 2)
  - Kalastusmääräysten sopeuttaminen lohikantojen vuosittaisiin vaihteluihin on mahdollista kalastussääntöä tarkistamalla, prosessi määritelty kalastussopimuksen artikloissa 6 ja 7
- Kalastussääntö määräaikainen, ei voimassa enää kalastuskaudella 2022
- Neuvotteluja uudesta kalastussäännöstä ei ollut mahdollista saada valmiiksi riittävän ajoissa. Pääsyy tieto lohikantojen tilan heikentymisestä ja hyvin alhaisista nousulohimääristä 2019-2020.
- Tärkeä varmistaa että Tenolla on voimassa oleva kalastussääntö jatkossakin
- Norjan kanssa noottien vaihdon kautta sovittu kahden vuoden lisäajasta nykyiselle kalastussäännölle
  - Kaksi vuotta perustuu Suomen sidosryhmien kantaan (Norja olisi halunnut kolme vuotta aikaa)
- Eduskunnan vahvistettava noottienvaihdolla tehty sopimus, koska asia kuuluu lainsäädännön alaan
  - Kalastussääntöneuvottelujen ja kalastuskauden 2022 mukautustoimien kannalta olisi toivottavaa saada eduskunnan vastaus mahdollisimman pian
- Kalastussääntöneuvotteluilla on lisäajan jälkeenkin hyvin tiivis aikataulu

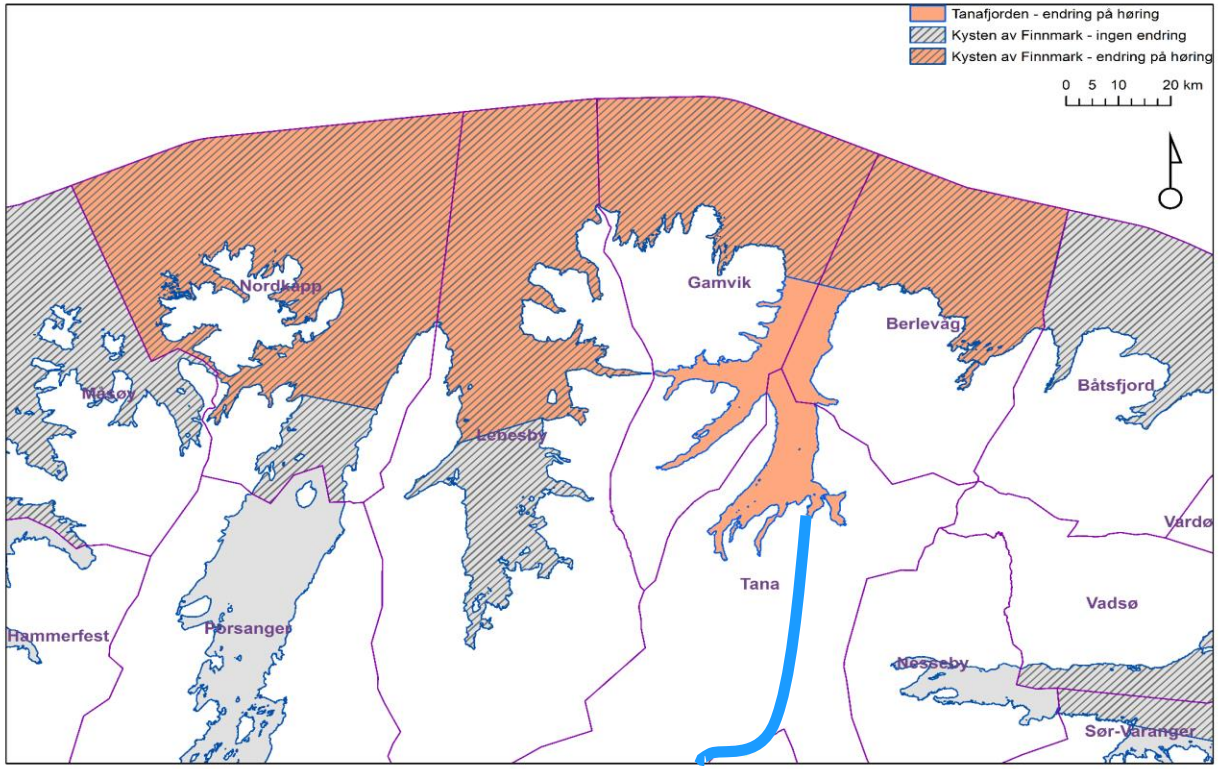
Nykytilanteesta eteenpäin

Lähde: LUKE/NINA (No)

Kalastuskielto Tenolla 2021

- Kaikki lohenkalastus kiellettiin
  - Tenossa,
  - sivujoissa Suomessa sekä Norjassa
  - Norjalle kuuluvalla merialueella neljän kunnan alueella
- Muun kalan pyynti sallittua
  - Kevyet perhokalastusvälineet, ”harrilupa”
  - Paikalliskalastajille myös mahdollisuuksia muun kalan pyyntiin

Lohenkalastuskiellolla myös sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia

- LUKE hanke, **Tenojoen lohenkalastuksen määräaikainen kieltäminen vuonna 2021: yhteiskunnallisten vaikutusten tunnistaminen ja seuranta**
  - Aluetaloudellinen tarkastelu
  - Yhteiskunnalliset vaikutukset, saamelaiskulttuuri
    - Haastattelut, taloudellinen analyysi

- Kalastuksenvalvonta, 2021 havaittiin vain vähän ongelmia
- Palaute hallintoon kesän 2021 jälkeen keskimääräistä kalastuskautta vähäisempää

Vaihtoehtoja koskien vuotta 2022

- Vaikeudet perustella kalastuksen avaamista, kun lohikanta on edelleen heikentynyt
  - Onko Norjassa edellytyksiä kalastuskieltoon merellä?
  - Mitä hyvin vähäinen kalastus voisi olla?
  - Jos kalastus pitää kieltää, säädöstekniikka selvitettävä yhdessä OM kanssa
  - Muun kalan pyyntimahdollisuudet tarkasteluun

- Perusoikeuskeskustelu, mahdollisuudet eri kalastajaryhmien tilanteen korjaamiseen siirtyy
- Tuoreista tutkimustuloksista tiedotettu Saamelaiskäräjille sekä Tenon kalastussäännön Suomen neuvotteluvaltuuskunnalle

- Neuvottelut Norjan kanssa edessä:
  - Ensi vuoden kalastus, onko edellytyksiä kalastaa
  - Pitääkö kalastussäännön pohja lohikantojen elvyttämiselle määritellä uudelleen? (nyt tavoite saavuttaa kestävä taso 2 lohisukupolven kuluessa)